

Ziua Economistului / Profesorului de Economie

Pe 23 noiembrie 1843, acum mai bine de 180 de ani, marele om politic și diplomat Ion Ghica susținea, la *Academia Mihăileană* din Iași, primul curs de economie politică din Țările Române.

Studentii Facultății de Științe Juridice și Științe Economice Constanța, din cadrul Universității „Spiru Haret”, au marcat „Ziua Economistului/ Profesorului de Economie”, 23 noiembrie, prin participarea la un workshop cu tema „Provocări și oportunități pentru profesia de economist în era inteligenței artificiale”.

La workshop a fost invitat dl. Daniel Nedelea, manager cu peste 20 de ani de experiență în industria ospitalității, care le-a vorbit studenților despre provocările unui manager în această industrie și despre necesitatea și importanța pregătirii continue pentru a face față noilor provocări în domeniu (*Lifelong Learning*)

Ediția a IV-a a simpozionului

Sistemele juridic, economic și administrativ, componente fundamentale ale unei societăți bazate pe respectarea drepturilor omului

Simpozionul, organizat în parteneriat de: Instituția Avocatul Poporului - Centrul Zonal Craiova, OADO - Filiala Regională Craiova, Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova din cadrul Universității „Spiru Haret” și Asociația Juriștilor și Economisților Harețiști din Craiova, va avea loc pe data de **12.12.2024**, ora **11.00**, în sala de conferințe de la Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova din cadrul Universității „Spiru Haret”, str. Vasile Conta nr.4.

Participarea este gratuită.

Studentii care doresc să participe vor lua legătura cu cadrele didactice de la disciplina din domeniul din care doresc să realizeze referatul, sub coordonarea cărora vor întocmi materialul.

Studentii de la programele de studii de master, care participă cu un referat, nu vor mai întocmi articolul pe care toți studenții au obligația să îl prezinte la sesiunea de iarnă.

Ministerul Educației

Platforma națională de raportare unică în învățământul superior (PNRUIS)

• Proiectul de Hotărâre pentru operaționalizarea Platformei naționale de raportare unică în învățământul superior (PNRUIS), prevăzută în Legea învățământului superior, a fost avizat de Comisia de Dialog Social a Ministerului Educației.

Prin PNRUIS, informează Ministerul Educației, standardizăm procesul de colectare a datelor din învățământul superior, eliminăm multiplele sesiuni de raportare și suprapunerile de informații între diferite instituții, eficientizând procesul. În același timp, asigurăm acces la date actualizate pentru instituțiile de învățământ superior, Institutul Național de Statistică sau Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior. Pe scurt, PNRUIS simplifică și modernizează raportarea datelor din universități, asigurând informații clare, actualizate și accesibile.

PNRUIS va sprijini România în îndeplinirea obligațiilor de raportare către organisme și structuri internaționale precum Spațiul European al Educației, Spațiul European al Învățământului Superior, OCDE și UNESCO.

Programul Național de Reducere a Abandonului Universitar (PNRAU)

Proiectul de Hotărâre pentru organizarea și finanțarea Programului Național de Reducere a Abandonului Universitar (PNRAU), prevăzut în noua Lege a învățământului superior, a fost avizat în Comisia de Dialog Social a Ministerului Educației.

Acest program își propune să sprijine tinerii nu doar să înceapă studiile universitare, ci să le finalizeze cu succes, contribuind astfel la crearea unui sistem educațional mai incluziv și mai performant. PNRAU prevede: • activități ce sprijină trecerea de la liceu la facultate, inclusiv în cadrul învățământului superior dual • susținerea și finanțarea Centrelor de consiliere și orientare în carieră • generalizarea introducerii în norma cadrelor didactice a activităților de consultații cu studenții și a activităților remediale • dezvoltarea unor politici și practici de reînscrisere pentru studenții care au abandonat studiile, de tip „A doua șansă”, la nivelul fiecărei instituții de învățământ superior • dezvoltarea unui sistem de monitorizare a trecerii de la liceu la facultate, care să identifice din timp riscul de abandon.

Instituțiile de învățământ superior vor avea responsabilitatea de a elabora un plan de acțiuni personalizat pentru reducerea abandonului universitar, adaptat categoriilor de studenți aflați în risc și particularităților fiecărei instituții și programe de studii.

Ai carte, ai parte!

Editura *Fundației România de Măine*

vă oferă cărți la Târgul de carte

Gaudeamus Radio România!

Sunteți așteptați la **standul 143**

și la **spațiile de evenimente,**

pentru lansările de carte.

» Amănunte în **paginile 4 și 5**

Parlamentarele

Mioara VERGU-IORDACHE

La sfârșitul săptămânii sunt cele mai importante alegeri, după părerea mea. Alegerile parlamentare. Nu prea a fost campanie pentru aceste alegeri. A dominat campania pentru alegerea Președintelui. (Cu această ocazie am constatat că mulți candidați au citit alte constituții, nu Constituția României! Dar poate mă înșel.)

Dincolo de bucurii și tristeți, de dezamăgiri și de acceptări, Parlamentul este PUTEREA LEGISLATIVĂ! Atât cât a fost, iar a fost o campanie în care am aflat mai mult cum nu se face, cum au greșit „ceilalți” și mult mai puțin ce se face. Personal m-am săturat de „vom face”, prefer „facem”. Dar oamenii își caută încă loc în băncile unui parlament supradimensionat și ineficient. Vă aduceți aminte de referendumul privitor la numărul de parlamentari? Se pare că doar unii își aduc aminte!

Țara noastră merge înainte pentru că ea este locuită și gospodărită de oameni pe care nu-i cunoaștem, care nu sunt promovați de mass-media! Sunt oamenii care își îndeplinesc sarcinile profesionale, civice și personale fără a aștepta indicații sau laude. Multe locuri s-au schimbat în bine. Dar și multe lucruri băltesc în rău. Probabil suntem țara care poate să ilustreze cel mai convingător că „drumul spre iad este pavat cu bune intenții”, înțelegând că „intenții” sunt promisiunile electorale.

În fond, ce propun partidele aflate în competiție? Să fie bine! Toți competitorii își doresc să fie bine și țara să înflorească. De 35 de ani.

Cred că toate partidele au motive de emoție, Mai ales după turul 1 de la Președințială! Care va fi prezența la vot? Pentru că am văzut că se poate, cred că va fi o prezență numeroasă! Dar, vom înfrunța frîgul pentru niște oameni/formațiuni care ne-au înșelat așteptările? Vom vota „pentru” sau „împotriva”? Indiferent de ce, dacă putem, ar trebui să ne exercităm unul dintre cele mai importante drepturi de cetățeni. Să votăm încă o dată cu speranța că nu vom mai fi înșelați, că aceia care ne cer votul o fac pentru că știu și pot să rezolve problemele țării, să ne asigurăm că știu măcar românește, că știu istoria românilor și a României, că-și asumă obligațiile izvorâte din apartenența României la organisme internaționale, neuitând nicio clipă pe cine reprezintă, că sunt sănătoși la minte, că sunt competenți într-un domeniu! Trebuie să știe Constituția României, legislația care reglementează activitatea parlamentară, incompatibilitățile... Partidul sau alianța câștigătoare va da premierul, guvernul ce are competențele cu care au defilat candidații la președinție în alegeri. Parlamentul va vota legile pe care le va promulga sau nu președintele. Cu cine va colabora președintele? Va fi „jucător” sau va fi izolat pe deal?

Iată de ce parlamentarele sunt foarte importante. Și se desfășoară pe 1 Decembrie!

DigiFormPedagog

Universitatea „Spiru Haret” a lansat proiectul „DigiFormPedagog – Pedagogie digitală pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar”, câștigător în apelul PNRR/2024/C/15/18. Cu o finanțare la nivel național de 80 de milioane de euro, proiectul vizează modernizarea sistemului educațional și integrarea tehnologiei în procesul de predare.

Ce aduce DigiFormPedagog?

Universitatea „Spiru Haret”, ca beneficiar unic, va forma 5000 de cadrele didactice din învățământul preuniversitar din România, de la educația timpurie până la liceu.

Programul, desfășurat între octombrie 2024 și martie 2026, include sesiuni de formare teoretică și practică, coordonate de experți în pedagogie digitală.

Cadrele didactice vor învăța să aplice noile competențe digitale în contexte reale de predare, având acces la platforme de e-learning și comunități de practică pentru schimb de experiențe și bune practici.

De ce este important acest proiect?

„DigiFormPedagog” reprezintă un pas important către digitalizarea educației în România, contribuind la dezvoltarea unui mediu de învățare modern și adaptat cerințelor actuale ale elevilor. Proiectul sprijină formarea continuă a profesorilor și publicarea a 50 000 de resurse educaționale deschise, consolidând rolul tehnologiei în educație.

Un viitor digital pentru educație începe acum, cu „DigiFormPedagog”!

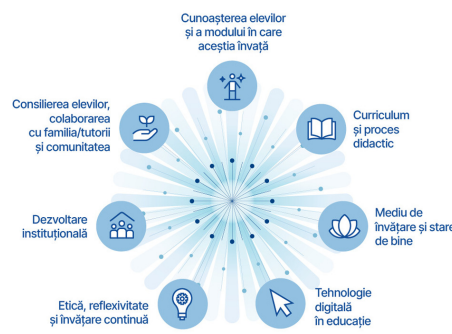
Mai multe informații despre proiect pot fi consultate pe: <https://digiformpedagog.spiruharet.ro/>

Ordinul privind

Profilul și standardele profesionale ale cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, pe etape de carieră și pe niveluri de învățământ.

Profilul și standardele profesionale reflectă competențele profesorilor aflați în diferite etape de carieră, acele cunoștințe, abilități și atitudini necesare cadrelor didactice pentru a asigura o educație de calitate și pentru a sprijini atingerea potențialului de dezvoltare al fiecărui copil/tânăr.

„E responsabilitatea noastră comună să asigurăm profesori foarte buni în fiecare școală! Profilul și standardele profesionale sunt un reper necesar pentru formarea inițială și continuă a cadrelor didactice. Pentru atingerea acestui ideal profesorii au nevoie de mentorat, cursuri de calitate, timp pentru practică pedagogică, resurse didactice, comunități de învățare și orice alte forme de sprijin profesional. Sper să folosim această

Profilul și standardele profesionale pentru profesori - domenii de competențe

MINISTERUL EDUCAȚIEI
EDURO

busolă cu mult respect, perseverență și responsabilitate față de profesorii și elevii noștri. Împreună pentru profesori foarte buni în fiecare școală!”, a spus Ligia Deca, ministrul Educației

Profilul și standardele profesionale ale cadrelor didactice vor fi utilizate pentru ghidarea proceselor de elaborare a planurilor de învățământ și a standardelor de calitate pentru programele de studii universitare pentru formarea inițială a cadrelor didactice, precum și a politicilor de evoluție în carieră, conform noilor legi ale educației.

Profilul și standardele profesionale sunt disponibile sub formă de broșură: https://www.edu.ro/sites/default/files/Profilul_cadrului_didactic_brosura.pdf

POATE VĂ INTERESEAZĂ

Practică în sistemul educațional

Ministerul Educației își deschide porțile pentru studenții înmatriculați în instituțiile de învățământ superior de stat și private, acreditate, care își doresc să aibă o contribuție valoroasă la implementarea politicilor educaționale și, în același timp, să dobândească experiență practică în administrația publică centrală!

Pentru a fi considerați eligibili, studenții trebuie să: fie cetățeni români, cu vârsta minimă de 18 ani împlinită, să cunoască cel puțin o limbă străină de circulație internațională și să aibă competențe IT. Dosarul de înscriere trebuie să conțină cererea pentru efectuarea unui stagiu de practică, o scrisoare de motivație, curriculum vitae, copie a carnetului de student vizat la zi, o scrisoare de recomandare din partea unui cadru didactic din cadrul instituției de învățământ superior, declarația de consimțământ cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și convenția individuală de practică semnată de către student și conducerea facultății.

Mai multe informații aflați pe: www.edu.ro/practica

În perioada 11 noiembrie 2024 - 10 decembrie 2024, instituțiile abonate la pachetul Clarivate Analytics - Web of Science -> <https://anelis-plus.ro/resurse-beneficiari-2024/> beneficiază de acces gratuit la Research Assistant, un instrument bazat pe inteligență artificială.

Research Assistant oferă sprijin pentru activitatea de cercetare, facilitând accesul la informații și recomandări relevante, ce pot fi personalizate.

Dacă vă interesează, accesați următorul link: <https://www.webofscience.com/wos/research-assistant>

USH PRO BUSINESS

Colaborare între România și Albania în domeniile: digitalizare, export și inovare

În perioada 16-19 noiembrie 2024, Asociația Centrelor de Afaceri pentru Export (ACEX) a organizat o misiune economică la Tirana, marcând un pas semnificativ în consolidarea parteneriatelor dintre universitățile din România și Albania. În cadrul acestei misiuni, Universitatea „Spiru Haret” (USH) și Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești (UPG) au semnat un Memorandum de Înțelegere cu Universitatea Mediteraneană din Albania.

Aceste parteneriate urmăresc să stimuleze colaborarea în cadrul proiectelor Erasmus+ și să sprijine dezvoltarea de centre de inovare digitală, având în vedere implicarea celor două universități românești semnate în proiectul Wallachia eHUB (WEH), un centru de inovare digitală aflat în plină expansiune.

În cadrul misiunii, au fost stabilite contacte între Asociația Română pentru Industria Electronică și Software (ARIES), asociația Inter-Bio, membre ale consorțiului PROSME, și reprezentanți ai Oficiului Enterprise Europe Network (EEN) din Albania, coordonat de Centrul de Promovare a Competitivității, precum și cu Ministerul Cercetării din Albania,

consolidând astfel relațiile între instituțiile și organizațiile CDI din cele două țări. Totodată, s-au pus bazele unor viitoare colaborări între companii și organizații din România și Albania în domenii cheie precum turismul rural și ecologic, servicii și tehnologii în domeniul sănătății, comunități inteligente, petrol și gaze, agroecologie și energii regenerabile.

Misiunea economică a fost susținută de Ambasada României la Tirana, Biroul de Promovare și Cooperare Economică Tirana (BPCE) și de rețeaua Enterprise Europe Network (EEN), evidențiind angajamentul constant al autorităților române de a sprijini dezvoltarea colaborărilor economice și academice în regiune.

„Am fost profund impresionați de interesul manifestat de mediul de afaceri, academic și de cercetare din Albania în dezvoltarea de parteneriate cu România. Colaborarea între universități joacă un rol esențial în consolidarea relațiilor bilaterale, iar transformarea digitală, sectorul energetic, domeniul medical dar și agroecologia sunt principalele arii de colaborare viitoare. Suntem încrezători că putem contribui la dezvoltarea unui centru

de inovare digitală în Albania, la standarde europene, având în vedere experiența și know-how-ul acumulat de partenerii din consorțiul WEH”, a declarat Costin Lianu, Prorector Relații Internaționale al Universității „Spiru Haret” și președinte ACEX.

Aceste inițiative reflectă angajamentul nostru de a sprijini dezvoltarea unui ecosistem inovator, bazat pe colaborarea între instituții academice, autorități publice și sectorul privat, pentru a răspunde provocărilor actuale și viitoare ale societății globale.

USH Pro Business
Evenimente, Comunicare și Internaționalizare
www.ushprobusiness.ro

ACEX
<https://acex.ro/>
email: office@acex.ro

Opinia
națională

ISSN 1221-4019

ISSN 1841-4265 (online)

www.opinianaționala.ro

www.facebook.com/opinianaționala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București

Telefon/fax: 021 316 97 91

Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87,

interior 168

e-mail: opinia@spiruharet.ro

TEHNOREDACTARE: Vasilichia Dinu

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ

este editată de

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE

Tiparul executat de

TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Răspunderea
pentru conținutul
textelor publicate
aparține autorilor.

ISO 9001 certificat nr. 639C

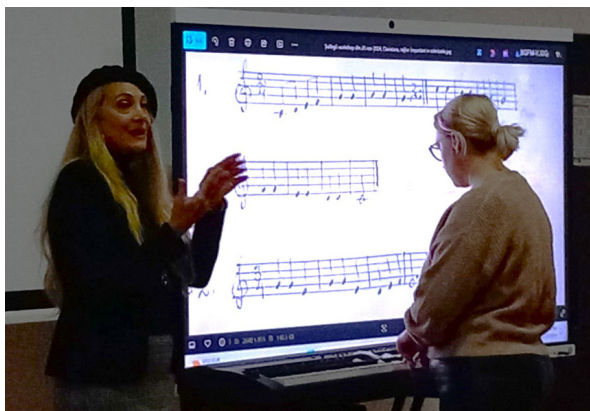
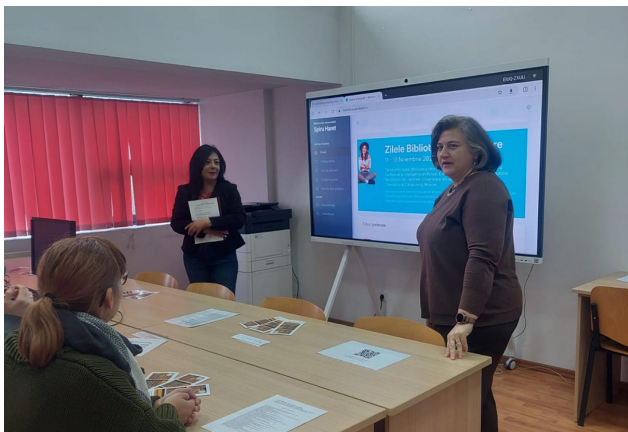
Facultatea de Psihologie și Științele Educației București

WORKSHOP

*Claviatura, mijloc important
în educația muzicală*

Miercuri, 20 noiembrie a.c., la Facultatea de Psihologie și Științele Educației a fost organizat un workshop intitulat *Claviatura, mijloc important în educația muzicală*, temă de interes pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar și cel primar.

„Prin apel la cunoștințele de alfabetizare muzicală dobândite în primii ani de formare, studentele noastre de la programul „Pedagogia învățământului primar și preșcolar” au avut ocazia să-și dezvolte latura aplicativă prin folosirea claviaturii în sprijinul interpretării corecte. Participantele, cadre didactice în activitate sau doar în formare au răspuns provocărilor cu entuziasm.”, a declarat conf.univ.dr. Crinuța Popescu, coordonatorul workshop-ului.

Zilele Bibliotecii Universitare**Facultatea de Educație Fizică și Sport**

Facultatea de Educație Fizică și Sport - Universitatea „Spiru Haret” a sărbătorit „Zilele Bibliotecii Universitare” oferind studenților o incursiune în modul în care biblioteca modernă sprijină educația și cercetarea în era digitală. Alături de studenți, a participat și doamna prodecan a Facultății de Educație Fizică și Sport, Anca Jianu, care a subliniat importanța adaptării bibliotecilor la noile cerințe academice și tehnologice. Studenții au fost familiarizați cu resursele și facilitățile oferite de bibliotecă, inclusiv utilizarea tehnologiilor moderne pentru acces rapid la informație.

Colegiul Universitar „Spiru Haret”

Elevii Colegiului Universitar „Spiru Haret” din București au marcat „Zilele Bibliotecii Universitare”, eveniment dedicat transformării educației și accesului la cunoaștere.

Participanții au descoperit: • *Cum bibliotecile devin spații moderne, conectate la tehnologie* • *Rolul inteligenței artificiale în organizarea și accesarea informației* • *Importanța sustenabilității și economiei circulare în educație*. Au explorat biblioteca ca pe un centru avansat de cunoaștere, pregătit să susțină educația modernă prin inovație și tehnologie. Colegiul Universitar „Spiru Haret” continuă să încurajeze elevii să participe la evenimente care conectează tradiția cu inovația, formând o viziune completă asupra viitorului educației.

Facultatea de Medicină Veterinară

Studenții Facultății de Medicină Veterinară, Universitatea „Spiru Haret” sunt gata de noi provocări! *Tehnologia 3D și Realitatea Virtuală (VR)* sunt, începând cu acest an universitar, instrumente utile în instruirea practică a studenților.

Evenimentul se anunță cu experiențe inedite în tehnica de imprimare 3D și explorarea VR, dar și cu informație de calitate prin participarea ca lector a DVM PhD Vlad Lupu, un medic veterinar cu o experiență solidă în acest domeniu, alături de FMV și de această dată.

DVM PhD student Gaetano Principato (Italia) va fi și el alături, online, cu o intervenție privind VR în medicina veterinară.

Parteneri ai evenimentului: Revista RJVMF și INNOVATION IN HEALTH CENTER.

Manifestarea are loc la SEDIUL FMV din Bulevardul Basarabia nr. 256, pe 27 NOIEMBRIE 2024, ORA 9.00, Pavilion A, Amfiteatru 301.

Facultatea de Medicină Veterinară
Universitatea Spiru Haret
vă invită la evenimentul

INNOVATION & TECH IN VET HEALTH

Speaker:
Vlad Lupu, DVM, PhD
Link-Vet, România

Gaetano Principato, DVM, PhD Student
Italia

27.11.2024
09:00 - 11:00

Bulevardul Basarabia,
nr. 256, corp A, sala 301

Parteneri:

Colegiul Universitar Spiru Haret

Ziua Mondială de Luptă împotriva Diabetului este marcată pe 14 noiembrie în fiecare an. Ziua este dedicată creșterii gradului de conștientizare a diabetului și a impactului său asupra sănătății la nivel global.

Această zi a fost stabilită de Federația Internațională de Diabet (IDF) și Organizația Mondială a Sănătății (OMS) în 1991, iar data de 14 noiembrie a fost aleasă în onoarea

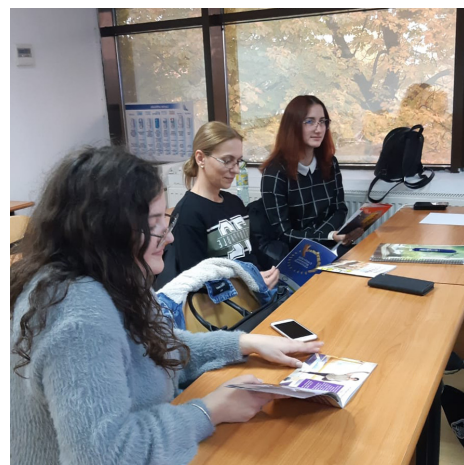
lui Sir Frederick Banting, considerat descoperitor al insulinei, care s-a născut în această zi. (La 8 noiembrie 1869 s-a născut savantul român Nicolae Paulescu, care a descoperit pancreina)

Colegiul Universitar *Spiru Haret* continuă să pregătească profesioniști dedicați, cu o înaltă pregătire teoretică și practică, gata să facă față provocărilor din domeniul sănătății!

La Colegiul *Spiru Haret* Câmpulung, această zi a fost marcată cu o activitate în scopul creșterii nivelului de conștientizare privind diabetul ca problemă de

sănătate publică globală și a fost subliniată importanța acțiunilor colective și individuale necesare pentru prevenirea, diagnosticarea și gestionarea afecțiunii.

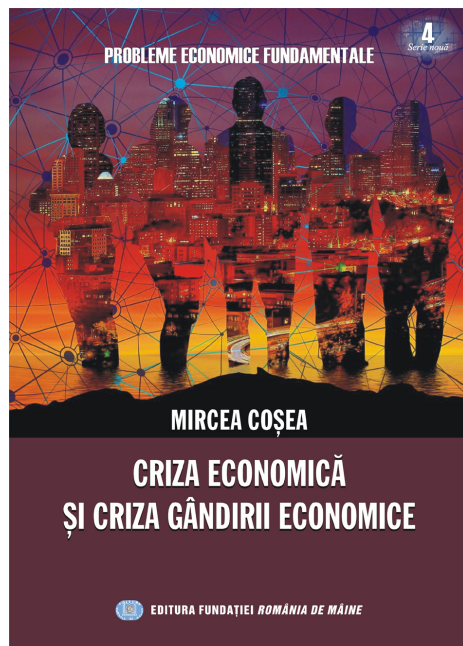
Elevii calificării profesionale Asistent Medical Generalist de la Colegiul Universitar „Spiru Haret” din București au marcat *Ziua Mondială de Luptă împotriva Diabetului* prin activități de informare despre: • *Cum să gestionezi episoadele de hipoglicemie* • *Prevenirea și controlul*

diabetului zaharat de tip 2 • *Recomandări pentru persoanele cu diabet pe timp de iarnă*, și multe altele.

Prin aceste activități, elevii și-au consolidat cunoștințele și au demonstrat angajamentul față de îmbunătățirea calității vieții pacienților cu diabet.

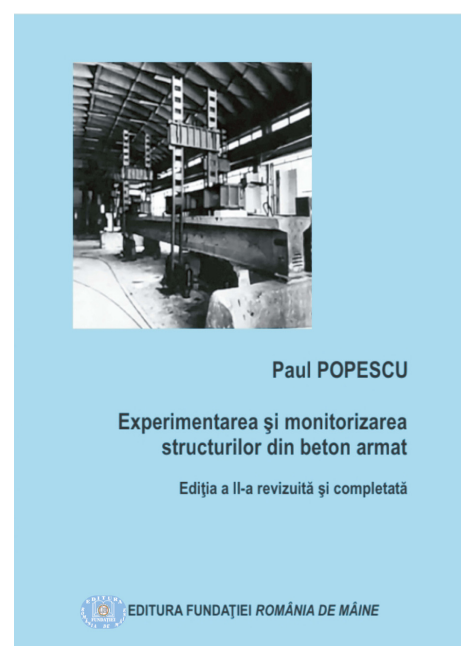
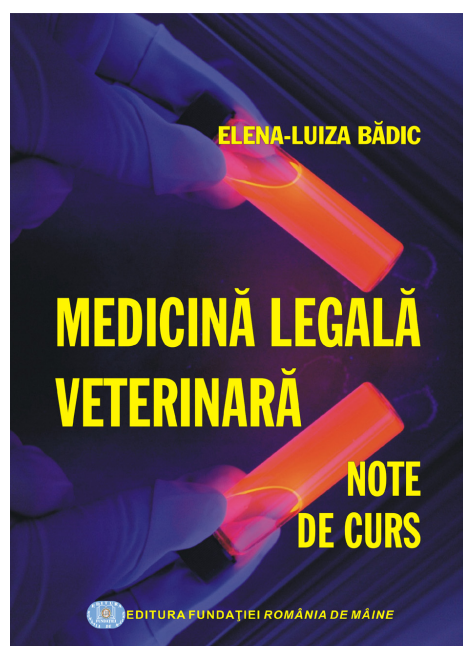
Editura Fundației *România de Mâine* la Târgul de Carte *GAUDEAMUS Radio România*

Sunteți invitați să fiți alături de Editura Fundației *România de Mâine* la lansările:

Titlu	Autor	Colecția	Data / ora	Loc de desfășurare
<i>Experimentarea și monitorizarea structurilor din beton armat</i> , ediția a II-a	Paul POPESCU		4 decembrie, 16.00-17.00	STAND 143 (standul editurii)
<i>Daruri pentru sărbători</i>	Constantin SLEDZ	Colecția <i>Copilărie fericită</i>	5 decembrie, 11.00-11.30	Spațiul de evenimente „Eugen PREDA”
<i>Orizonturi filosofico-culturale cu finalitate etică umanistă. Valorizare și valorificare în perspectivă hermeneutică actuală</i>	Constantin STROE	Colecția <i>Studii și eseuri de filosofie</i>	5 decembrie, 16.00-17.00	STAND 143 (standul editurii)
<i>Medicină legală veterinară. Note de curs</i>	Luiza BĂDIC		6 decembrie, 12.00-13.00	STAND 143 (standul editurii)
<i>Era dezvoltării durabile</i> (traducere din limba engleză)	Jeffrey D. SACHS	Colecția <i>Probleme economice fundamentale</i>	6 decembrie, 17.30-18.00	Spațiul de evenimente „Mircea SÂNTIMBREANU”
<i>Contabilitate și expertiză contabilă</i> , ediția a IV-a	Luminița IONESCU		7 decembrie, 10.30-11.30	STAND 143 (standul editurii)
<i>Europa – Sens unic. Interviuuri identitare</i>	Alexandra RADU, Dragoș CIOCĂZAN	Colecția <i>Probleme economice fundamentale</i>	7 decembrie, 16.30-17.00	Spațiul de evenimente „Eugen PREDA”
<i>Criza economică și criza gândirii economice</i>	Mircea COȘEA	Colecția <i>Probleme economice fundamentale</i>	7 decembrie, 17.30-18.00	Spațiul de evenimente „Mircea SÂNTIMBREANU”
<i>Strălucirea iluziilor – Ecrane care devorează vieți</i> (traducere din lb. italiană)	Alessandro DENTI	Colecția <i>Paradigme ale cunoașterii umane</i>	8 decembrie, 17.00-17.30	Spațiul de evenimente „Mircea SÂNTIMBREANU”

Participă cadre didactice și studenți de la Universitatea „Spiru Haret”, Facultatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu, reprezentanți ai Ordinului Arhitecților, reprezentanți ai mass-media, foste cadre didactice și foști studenți și masteranzi ai Universității „Spiru Haret”, invitați, public interesat.

Ediția cu numărul 31 a Târgului de Carte GAUDEAMUS Radio România va avea loc în perioada 4 - 8 decembrie în Pavilionul B2 al Complexului Expozițional Romexpo. Ca de obicei, Editura Fundației „România de Măine”, standul 143, va fi prezentă cu o ofertă irezistibilă. Va lansa câteva lucrări excepționale, pe care veți dori să le citiți. În numărul de azi al revistei mai deschidem puțin cortina spre acest spectacol fascinant. Așadar, astăzi vă atragem atenția asupra volumului *ERA DEZVOLTĂRII DURABILE*, de Jeffrey D. Sachs apărută în colecția *Probleme economice fundamentale*, o carte pe care Editura Fundației *România de Măine* o va lansa pe 6 decembrie, ora 17,30, la Sala de evenimente *Mircea Sântimbreanu*.

„Am pășit într-o nouă eră. Societatea globală este interconectată cum nu a fost niciodată. Afacerile, ideile, tehnologiile, oamenii, chiar și epidemiile trec peste frontierele statelor cu o viteză și intensitate nemaîntâlnite până acum. Ne bucurăm de binefacerile acestei ere a circulației libere a noilor informații, dar ne și temem de extinderea la scară globală a anomaliilor mediului ambiant.

Practicile în afaceri, tehnologiile, mărimea și structura pe vârste a populației se schimbă cu rapiditate. Apar noi oportunități și, implicit, noi riscuri. Aceste motive m-au determinat să afirm că am ajuns în Era Dezvoltării Durabile. Așa cum voi detalia în cele ce urmează, dezvoltarea sustenabilă este deopotrivă un mod de a privi lumea prin prisma interconexiunilor generate de schimbările economice, sociale și de mediu, dar și un mod de a identifica aspirațiile noastre comune către o viață decentă asigurată prin armonia dintre dezvoltarea economică, incluziunea socială și protejarea mediului natural.

Aceasta înseamnă, pe scurt, atât un cadru analitic teoretic, cât și o abordare etică. Această nouă eră este descrisă de noile ținte ale dezvoltării globale, cunoscute sub numele de SDG2. Alte idei exprimă cu aceeași forță schimbările impuse de noua eră. Reputați oameni de știință din domeniul științelor naturale au inventat un nou termen: Antropocen, un cuvânt cu rădăcini grecești, provenind din „făcut de mâna omului” (antropos) și „nou” (cenes). Antropocenul este epoca pe care omenirea o traversează acum, una fără precedent, caracterizată de schimbări majore ale planetei – climatice, legate de biodiversitate, fizico-chimice – provocate în mod covârșitor de activitățile umane. Ecologiști de renume au lansat ideea „pragului planetar” pentru a explica limitele dincolo de care omenirea riscă să ducă Pământul într-o zonă necunoscută și periculoasă a schimbărilor climatice, a pierderii biodiversității, a schimbărilor chimice ale atmosferei, uscatului și oceanelor. Toate aceste concepte-cheie nu fac altceva decât să descrie realitățile Erei Dezvoltării Durabile. Geopolitica este supusă unor schimbări la fel de rapide.” – scrie în Prefața lucrării autorul, Jeffrey D. SACHS.

Miercuri, 20 noiembrie, la emisiunea „Tache și Face” (<https://www.facebook.com/radiosevenofficial>), de la Radio7 (103,4 fm, www.radio-seven.ro) Robert Tache i-a avut ca

invitați pe conf.univ.dr. Eugen GHIORGHITĂ, Facultatea de Științe Economice București din cadrul Universității Spiru Haret, și pe directorul Editurii Fundației *România de Măine*,

Dragoș Ciocăzan, care au discutat despre conținutul cărții „Era Dezvoltării Durabile” de Jeffrey D. Sachs, cele mai bune motive pentru care nu trebuie să ratați citirea acestei cărți.

CUVÂNT ÎNAINTE
al Secretarului General al Națiunilor Unite,
Ban Ki-moon (2007–2016)

„Dezvoltarea durabilă este cea mai mare provocare a vremurilor noastre. Lumea în care trăim se află sub asediu. Sărăcia continuă să afecteze familii și comunități întregi. Schimbările climatice ne afectează din ce în ce mai mult modul de viață. Conflictetele se acutizează. Inechitățile se adâncesc. Toate aceste crize se vor adânci dacă nu schimbăm ceva. Tocmai de aceea, liderii lumii lucrează la o nouă agendă a dezvoltării – inclusiv la un set de ținte concrete ale dezvoltării sustenabile – pentru a ajuta îndrumarea omenirii către un viitor sigur și prosper. Este imperativ să înțelegem rapid cum poate fi realizată practic dezvoltarea durabilă, până la capăt, în toate regiunile globului. Această carte, semnată de consilierul meu favorit, profesorul Jeffrey D. Sachs, ne furnizează o viziune de ansamblu, subliniind oportunitățile, provocările și riscurile acestei acțiuni.

Sper ca aceasta să constituie o utilă resursă teoretică atât a statelor, orașelor, mediului de afaceri, familiilor, cât și a fiecărui cetățean al planetei, și să determine decizia de a fi parte și de a-și asuma responsabilități în vederea îndeplinirii prevederilor acestei agende. Soluțiile reale se găsesc în lupta la nivel global împotriva sărăciei, foametei și a bolilor. Pe măsură ce extindem concluziile reieșite din lecțiile date de Millennium Development Goals (MDG)1, avem din ce în ce mai multe motive de optimism. Avem deja la dispoziție tehnologiile și strategiile pentru a reuși în acest demers. Cu eforturi susținute din partea fiecăruia dintre noi, am putea fi prima generație care a reușit să pună capăt sărăciei și ultima generație nevoită să trăiască sub amenințarea schimbărilor climatice. Energia și ideile voastre pot contribui la găsirea drumului către dezvoltarea sustenabilă. Împreună, putem construi un viitor al prosperității și o viață demnă pentru toți.”

Cine este Jeffrey David Sachs?

Foto: Gabriella C. Marino (<https://www.jefisachs.org/jds-headshots>)

Jeffrey D. Sachs (născut la 5 noiembrie 1954, Oak Park, Michigan, SUA) este un profesor de economie de renume mondial, lider în dezvoltare durabilă, consilier principal al ONU, autor de bestselleruri și editorialist sindicalizat ale cărui rubrici lunare apar în mai mult de 100 de țări. El este co-beneficiar al Premiului „Blue Planet 2015”, principalul premiu global pentru leadership în domeniul mediului. El a fost numit de două ori printre cei mai influenți 100 de lideri mondiali de revista „Time”. El a fost numit de „New York Times”: „probabil cel mai important economist din lume” și de revista „Time”, „cel mai cunoscut economist din lume”. Un sondaj recent realizat de „The Economist” l-a clasat pe profesorul Sachs printre cei mai influenți economiști în viață din lume din ultimul deceniu.

Profesorul Sachs este director al „Centrului pentru Dezvoltare

Durabilă” de la Universitatea Columbia. Este profesor universitar la Universitatea Columbia, cel mai înalt rang academic la universității. În perioada 2002-2016 a fost director al „Institutului Pământului”. Sachs este consilier special al secretarului general al Națiunilor Unite, António Guterres, cu privire la „Obiectivele de dezvoltare durabilă” și anterior l-a consiliat pe secretarul general al ONU, Ban Ki-moon, atât cu privire la „Obiectivele de dezvoltare durabilă”, cât și la „Obiectivele de dezvoltare ale mileniului”, și pe secretarul general al ONU, Kofi Annan, cu privire la „dezvoltarea mileniului”. Este un membru distins al Institutului Internațional de Analiză a Sistemelor Aplicabile din Laxenburg, Austria.

Sachs este în prezent director al „Rețelei de soluții pentru dezvoltare durabilă a ONU”, sub auspiciile secretarului general al ONU, António Guterres, și

comisar al ITU/UNESCO pentru dezvoltare. El este președinte și fondator al SDG USA, o inițiativă neguvernamentală de promovare a conceptelor *Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă* în Statele Unite. Sachs este, de asemenea, co-fondator și strateg șef al „Millennium Promise Alliance” și a fost director al „Millennium Villages Project” (2005-2015).

Înainte de a se alătura Universității Columbia, Sachs a petrecut peste douăzeci de ani ca profesor la Universitatea Harvard, cel mai recent ca profesor de comerț internațional Galen L. Stone. Originar din Detroit, Michigan, Sachs și-a primit B.A., M.A. și Ph.D. diplome la Harvard.” (<https://sdgs.un.org/panelists/mr-jeffrey-d-sachs-29781>)

Sachs a primit 40 de titluri onorifice, iar printre distincțiile sale recente se numără *Legiunea de Onoare* prin decret al președintelui Republicii Franceze și *Ordinul Crucii* din Estonia.

Jeffrey D. Sachs a scris și editat numeroase cărți, inclusiv trei bestselleruri „*New York Times*” • *The End of Poverty* (2005) • *Common Wealth: Economics for a Crowded Planet* (2008) • *The Price of Civilization* (2011) • *To Move the World: JFK's Quest for Peace* (2013) • *The Age of Sustainable Development* (2015) • *Building the New American Economy: Smart, Fair & Sustainable* (2017) • *A New Foreign Policy: Beyond American Exceptionalism* (2018) • *The Ages of Globalization: Geography, Technology and Institutions* (2020).

Cea mai recentă carte a profesorului Sachs este *Ethics in Action for Sustainable Development* (2022)/ *Etica în acțiune pentru dezvoltare durabilă*, un volum coeditat cu o prefață a Papei Francisc și a Patriarhului Ecumenic Bartolomeu.

CETĂȚEAN EUROPEAN

Reprezentanța UE în România informează:

Ajutor de stat

Comisia Europeană a aprobat, în temeiul normelor UE privind ajutoarele de stat, o măsură a statului român în valoare de 790 de milioane EUR (aproximativ 3,9 miliarde RON) pentru acoperirea costurilor excepționale generate de închiderea a patru mine de cărbune necompetitive din Valea Jiului (Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan).

Măsura notificată de România

România a notificat Comisiei o măsură în valoare de 790 de milioane EUR (aproximativ 3,9 miliarde RON) privind acordarea unui ajutor pentru a acoperi costurile excepționale generate de închiderea a patru mine de cărbune necompetitive (Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan). Această măsură va ajuta România să elimine treptat producția de cărbune până în 2032, în conformitate cu angajamentul obligatoriu asumat în Planul Național de Redresare și Reziliență și în Planul teritorial pentru o tranziție justă. Beneficiarul va fi Societatea Complexul Energetic Valea Jiului S.A., care gestionează cele patru mine și centrala electrică Paroșeni, cu scopul de a închide activitatea minieră.

Măsurile acoperă (i) costurile sociale pentru lucrătorii care și-au pierdut sau își vor pierde locurile de muncă din cauza închiderii minelor și (ii) costurile legate de lucrările de siguranță și reabilitare necesare pentru închiderea celor patru mine, în special cele privind măsurile necesare pentru securizarea puțurilor de mină, repararea daunelor cauzate de minerit asupra mediului și recultivarea terenurilor după închiderea celor patru mine. Acest ajutor acoperă costurile eligibile suportate în perioada 1 octombrie 2023-31 decembrie 2032.

Autoritățile române s-au angajat să numească un consultant independent care va monitoriza extracția cărbunelui pentru a se asigura că aceasta se limitează strict la ceea ce este necesar pentru siguranța publică, de exemplu pentru a evita autoaprinderea, și care va furniza rapoarte anuale în acest sens.

Directiva privind asigurarea auto

• Comisia solicită insistent României, Bulgariei, Spaniei, Letoniei, Maltei și Portugaliei să transpună integral „Directiva privind asigurarea auto.”

Comisia Europeană a decis să trimită avize Motivate Bulgariei, Spaniei, Letoniei, Maltei, Portugaliei și României pentru că nu au notificat Comisiei transpunerea integrală în legislația națională a Directivei modificate privind asigurarea auto [Directiva (UE) 2021/2118 de modificare a Directivei 2009/103/CE]. Directiva privind asigurarea auto urmărește să consolideze protecția victimelor accidentelor rutiere în întreaga UE. În acest scop, directiva modificată clarifică domeniul de aplicare al acestei protecții, facilitează controlul asigurării auto obligatorii și instituie un mecanism de despăgubire a victimelor în caz de insolvență a asigurătorului responsabil.

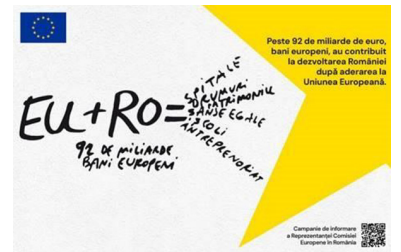
De asemenea, directiva facilitează schimbarea asigurătorului pentru deținătorii de polițe prin asigurarea unui tratament egal și nediscriminatoriu al certificatelor privind istoricul daunelor. Termenul-limită pentru transpunerea directivei în dreptul intern a fost 23 decembrie 2023. La 25 ianuarie 2024, Comisia a trimis statelor membre în cauză o scrisoare de punere în întârziere pentru că nu au comunicat Comisiei transpunerea integrală a directivei. Dacă nu primește un răspuns satisfăcător, Comisia a decis să emită avize motivate adresate Bulgariei, Spaniei, Letoniei, Maltei, Portugaliei și României. Aceste state au acum la dispoziție două luni pentru a răspunde și a lua măsurile necesare. În caz contrar, Comisia poate decide să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la aceste cazuri.

Context

Prin pachetul său lunar de decizii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, Comisia Europeană („Comisia”) urmărește acționarea în justiție a statelor membre care nu și-au îndeplinit obligațiile ce le revin în temeiul legislației UE. Aceste decizii, care vizează diverse sectoare și domenii de politică ale UE, au scopul de a asigura aplicarea corespunzătoare a legislației UE, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor.

Campanie de comunicare despre beneficiile României în UE.

Reprezentanța Comisiei Europene în România a lansat campania de comunicare „România în Uniunea Europeană”, prin care își propune să evidențieze o serie de beneficii concrete pentru cetățenii români, ca urmare a apartenenței României la Uniunea Europeană.

Cele patru teme prezente în cadrul campaniei sunt:

- Contribuția fondurilor europene la dezvoltarea României;
- Posibilitatea de a folosi telefonul mobil în roaming, fără plata de taxe suplimentare;
- Oportunitățile de studiu și formare profesională, prin programul Erasmus+;
- Libertatea cetățenilor români, în calitate de cetățeni europeni, de a trăi, călători, lucra sau învăța oriunde în Uniunea Europeană.

România europeană este o realitate pentru fiecare dintre noi. Suntem împreună din 2007, trăim, simțim și vedem zilnic contribuția pe care Uniunea Europeană a avut-o la dezvoltarea României – atât la nivel individual, cât și ca societate. În ultimii 17 ani, fondurile, politicile și programele europene au contribuit fundamental la îmbunătățirea calității generale a vieții românilor. Campania recent lansată reamintește publicului larg o serie de avantaje de a fi cetățean al unei țări membre în Uniunea Europeană.

Campania de tip *Out of Home* (OOH) se desfășoară în București, Timișoara și Iași în a doua parte a lunii noiembrie 2024. Mesajele sunt expuse pe panouri stradale, clasice și digitale, în stații de autobuz și metrou, în clădiri de birouri și săli de fitness. Fiecare material conține un cod QR, a cărui accesare va permite publicului să descopere mai multe informații utile despre tema abordată accesând „România în Uniunea Europeană”.

Conceptul creativ poartă semnătura artistului Dan Perjovschi, cu care Reprezentanța Comisiei Europene în România colaborează constant în proiecte de comunicare. Campania „România în Uniunea Europeană” a mai fost implementată și în luna iulie a acestui an, la nivelul orașului București.

Previziunile economice din toamna anului 2024:

O revenire treptată într-un mediu nefavorabil

Fișa de țară pentru România: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/romania/economic-forecast-romania_en

După o perioadă prelungită de stagnare, economia UE revine la o creștere modestă, în timp ce procesul de dezinflație continuă. Previziunile de toamnă ale Comisiei Europene estimează o creștere a PIB-ului în 2024 de 0,9 % în UE și de 0,8 % în zona euro. Se estimează că activitatea economică se va accelera la 1,5 % în UE și la 1,3 % în zona euro în 2025 și la 1,8 % în UE și la 1,6 % în zona euro în 2026.

Se estimează că inflația totală în zona euro se va înjumătăți în 2024, de la 5,4 % în 2023 la 2,4 %, înainte de a scădea treptat la 2,1 % în 2025 și la 1,9 % în 2026. Se estimează că la nivel de UE procesul de dezinflație va fi și mai accentuat în 2024, inflația totală scăzând la 2,6 %, de la 6,4 % în 2023, și va continua să scadă la 2,4 % în 2025 și la 2,0 % în 2026.

Creșterea economică se va accelera pe măsură ce consumul se va intensifica și investițiile își vor relua creșterea

După reluarea creșterii economice în primul trimestru al anului 2024, economia UE a continuat să se extindă pe parcursul trimestrelor doi și trei într-un ritm constant, deși modest.

Creșterea ocupării forței de muncă și redresarea salariilor reale au continuat să sprijine veniturile disponibile, dar consumul gospodăriilor a fost limitat. Un cost al vieții încă mare și incertitudinea sporită în urma expunerii repetate la șocuri extreme, la care se adaugă stimulentele financiare pentru a economisi în contextul unor rate mari ale dobânzii, au determinat gospodăriile să economisească o parte tot mai mare din veniturile lor. În același timp, investițiile au dezamăgit, existând o contracție profundă și amplă în toate statele membre și pentru toate categoriile de active în prima jumătate a anului 2024.

Limitarea consumului pare să se relaxeze. Pe măsură ce puterea de cumpărare a salariilor se redresează treptat, iar ratele dobânzilor scad, consumul urmează o traiectorie ascendentă. Se estimează că investițiile își vor relua creșterea pe fondul bilanțurilor solide ale întreprinderilor, al redresării profiturilor și al îmbunătățirii condițiilor de creditare. Impulsul generat de Mecanismul de redresare

și reziliență și de alte fonduri ale UE va stimula o creștere a investițiilor publice în perioada analizată în previziuni.

În ansamblu, se estimează că cererea internă va stimula creșterea economică în viitor. Se estimează că, în 2025 și 2026, exporturile și importurile vor crește, în linii mari în același ritm, ceea ce implică o contribuție neutră la creșterea comerțului net.

PREVIZIUNILE ECONOMICE EUROPENE		TOAMNA 2024		
		2024	2025	2026
România	Creșterea PIB (% de la un an la altul)	1,4	2,5	2,9
	Inflația (% de la un an la altul)	5,5	3,9	3,6
	Rata șomajului (%)	5,5	5,5	5,4
	Deficit bugetar (% din PIB)	-8,0	-7,9	-7,9
	Datoria publică brută (% din PIB)	52,2	56,1	59,7
	Balanța contului curent (% din PIB)	-8,3	-7,6	-6,9

Procesul dezinflaționist continuă

Procesul de dezinflație care a început spre sfârșitul anului 2022 continuă, în pofida unei ușoare creșteri a inflației în luna octombrie, determinată în mare parte de prețurile la energie.

Presiunile asupra prețurilor în sectorul serviciilor rămân mari, dar se estimează că se vor modera de la începutul anului 2025, ca urmare a încetinirii ritmului de creștere a salariilor și a creșterii preconizate a productivității, și vor fi susținute de efecte de bază negative. Aceste fenomene creează condițiile ca inflația să scadă spre valoarea țintă la sfârșitul anului 2025 în zona euro și în 2026 la nivel de UE.

Piața forței de muncă rămâne puternică, cu un nivel mic record al șomajului

Piața forței de muncă din UE s-a menținut bine în prima jumătate a anului 2024 și se estimează că va rămâne puternică. Se estimează că creșterea ocupării forței de muncă în UE va continua, deși într-un ritm mai lent, de la 0,8 % în 2024 (0,9 % în zona euro) la 0,5 % în 2026 (0,6 % în zona euro).

În octombrie, rata șomajului în UE a atins un nou nivel mic istoric de 5,9 %. Pentru anul 2024 în ansamblu, se

estimează că ea se va situa la 6,1 % (6,5 % în zona euro) și va continua să scadă, ajungând la 5,9 % în 2025 și 2026 (6,3 % în zona euro).

Deficite în scădere ca urmare a consolidării fiscale

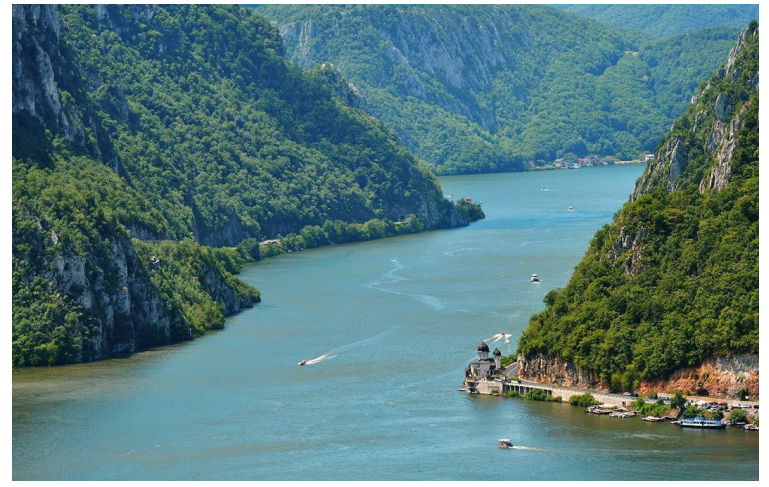
Întrucât multe state membre depun eforturi pentru a-și reduce rata datoriei, se estimează că deficitul public al UE va scădea în 2024 cu aproximativ 0,4 puncte procentuale, la 3,1 % din PIB și la 3,0 % în 2025. Se estimează că în 2026 dinamica economică pozitivă va reduce deficitul și mai mult, până la 2,9 %. Pentru zona euro, se estimează că deficitul va scădea de la 3,0 % în 2024 la 2,9 % în 2025 și la 2,8 % în 2026.

Cu toate acestea, se estimează că rata agregată a datoriei față de PIB la nivelul UE va crește, de la 82,1 % în 2023 la 83,4 % în 2026. Această evoluție urmează unei scăderi de aproape 10 puncte procentuale între 2020 și 2023 și reflectă efectul deficitelor primare încă mari și al creșterii cheltuielilor cu dobânzile, care nu mai sunt compensate de creșterea mare a PIB-ului nominal pe măsură ce inflația se diminuează. Pentru zona euro, se estimează că datoria publică va crește de la 88,9 % din PIB în 2023 la 90 % în 2026.

Incertitudinea și riscurile cresc

Incertitudinile și riscurile de evoluție negativă în perspectivă au crescut. Războiul de agresiune prelungit al Rusiei împotriva Ucrainei și conflictul intensificat din Orientul Mijlociu alimentează riscurile geopolitice și riscurile care afectează securitatea energetică. O nouă creștere a măsurilor protecționiste luate de partenerii comerciali ar putea perturba comerțul mondial, afectând economia extrem de deschisă a UE.

Pe plan intern, incertitudinea în materie de politici și provocările structurale din sectorul de producție ar putea duce la pierderi suplimentare de competitivitate și ar putea afecta creșterea economică și piața forței de muncă. În plus, întârzierile în punerea în aplicare a MRR sau un impact mai puternic decât cel preconizat al consolidării fiscale ar putea inhiba și mai mult reluarea creșterii. În cele din urmă, inundațiile recente din Spania ilustrează consecințele dramatice pe care le pot avea frecvența și amploarea tot mai mare a pericolelor naturale, nu numai pentru mediu și persoanele afectate, ci și pentru economie.

Mega-construcțiile antice romane din Cazanele Dunării

George V. GRIGORE

Pe metopele „*Columnei lui Traian*” din Roma avem reprezentate apele sfinte ale fluviului Dunărea (Danubius), dar și reprezentarea ei simbolică drept zeitate. Romanii s-au lovit de această forță în drumul lor spre cucerirea acestor teritorii. Au traversat apele fluviului pe poduri de vase ușoare, dar au ridicat și câteva poduri de-a lungul timpului, unind malurile sale. Cel mai cunoscut pod și ale cărui picioare se mai văd și astăzi este cel construit între anii 103 și 105 de Apolodor din Damasc, arhitectul împăratului Traian.

O lucrare de arhitectură amplă și deosebită, o adevărată „*minime a Antichității*”. Unii istorici arătau că a fost nevoie ca Dunărea să fie abătută parțial de la cursul normal, cu ajutorul unui braț mort, pe malul drept, pentru a putea fi realizați cei 20 de piloni ai podului care măsoară peste un kilometru. Mortarul din structura podului era foarte rezistent și se întărea foarte repede în contact cu apa, iar grinzile podului erau din stejar, potrivit istoricilor. Deși podul a fost distrus în secolul al treilea, în afara pilonilor de piatră, au rezistat și alte părți din structura sa. Cel puțin o grindă de stejar s-a păstrat. „*Stejarul folosit la podul de peste Dunăre n-a fost adus din sud-vest, cum se crede, ci din nordul Dunării. Deci, la construirea podului, Traian trebuie să fi fost stăpân - cel puțin în parte - pe regiunea colinelor din Oltenia sau Banat, unde creștea asemenea stejar și era ușor de adus*”, arăta inginerul Ion Florescu, în „*Revista pădurilor*” (1967). Unii istorici susțin că în vremea împăratului Hadrian, succesorul lui Traian, podul a fost distrus parțial, de teamă ca el să nu folosească dacilor răzvrătiți. În secolul al XIX-lea, ruinele podului, din care se vedea unul dintre pilonii de piatră, au devenit o atracție pentru călătorii pasionați de istorie, însă localnicii nu erau interesați de soarta lui, la fel cum s-a întâmplat și cu alte ruine ale unor monumente antice și medievale de pe teritoriul României. În 1906, Comisia Internațională a Dunării a decis să distrugă doi stâlpi care stânjeneau navigația. În 1932, erau 16 stâlpi rămași sub apă, dar în 1982 doar 12 au mai fost identificați de arheologi. În prezent, se pot vedea primul și ultimul stâlp. Ruinele podului de la Drobeta-Turnu Severin au fost declarate monument istoric.

Dar în afară de aceste lucrări ample, romanii au mai deschis câteva șantiere de sistematizare a transportului vaselor pe Dunăre. Rămășițele lucrărilor ample realizate de romani pe Dunăre au fost descoperite în cele mai „sensibile” locuri de pe cursul fluviului, la Porțile de Fier. De-a lungul timpului, apele au înghițit însă cea mai mare parte a vestigiilor antice. La începutul secolului al doilea, armatele romane au trecut Dunărea pe podurile de corăbii, realizate în zona localității Baziaș (Caraș-Severin), unde fusese înființat castrul Lederata și la Dierna - antica Orșova din Mehedinți, locurile de unde începeau cele două drumuri romane care ocoleau munții Banatului prin est și vest și înaintau spre nord, în Dacia. Cele două localități din România se află la o distanță de circa 120 de kilometri, iar între ele se întinde Defileul Dunării, cu cea mai dificilă parte a sa, strămoșoara „*Cazanele Dunării*”, unde debitul apelor, distanța mică între maluri, stâncile și curenții făceau extrem de dificilă navigația. În afara cunoscutului pod antic, mai sunt alte două lucrări identificate în zona *Cazanelor Dunării*, la fel de spectaculoase.

Cea de a doua lucrare din vremea împăratului Traian a fost identificată în Defileul Dunării, cunoscut popular ca *Porțile de Fier*. Aici, romanii au construit primul drum suspendat din Dacia, iar rămășițele sale s-au păstrat până în anii '60, când nivelul Dunării a fost crescut cu aproape

30 de metri, ca urmare a amenajării Sistemului Hidroenergetic și de Navigație Porțile de Fier I. La începutul secolului al doilea, romanii au construit primele drumuri imperiale, de piatră, pe teritoriul Daciei. Un astfel de drum a fost construit pe malul drept al fluviului, în zona Cazanele Dunării și traversa defileul pe o porțiune de circa 40 de kilometri. Din cauza stâncilor uriașe și a faptului că pe un sector de vreo cinci kilometri, lățimea fluviului se îngusta la mai puțin de 60 de metri, constructorii au recurs la o soluție ingenioasă pentru construcția drumului. În unele locuri, a fost dăltuit în munte, iar în alte zone a fost suspendat cu podele din lemn așezate pe grinzile de stejar, înfipte în peretele de stâncă. „*Dintre rămășițele romane ce s-au mai păstrat până azi, fără îndoială Calea lui Traian este una dintre cele mai grandioase. Pe calea Dunării de la Drencova către Orșova pe malul drept vedem această capodoperă a soldaților lui Traian, care la ordinele acestui împărat au tăiat stâncile, pentru a face cale pe malul drept al Dunării*”, arăta istoricul Aron Densușianu, în revista „*Familia*” (1866). În secolul al XIX-lea, drumul de pe malul drept al Dunării era încă folosit, iar, pe marginile sale, din loc în loc se aflau zece monumente de piatră, sculptate în stâncă, numite „*Tabula Traiana*”. „*Romanii nu cunoșteau încă puterea vaporelor, aerului, electricității și aici numai în puterea lor proprie se încredeau. Lucrătorii acestei opere mărețe, care în afară de puterea lor numai ciocanele și securile băieșilor aveau la dispoziție, mai înainte de toate trebuiau să caute locul ca să taie în stâncă țepișă care mai pretutindenea se adâncea în apă și se înălța spre cer. Dar pentru a face asta, era neapărat să ridice pedestale asupra apei, apoi de pe acestea au tăiat, scobit și sfredelit stâncile*”, amintea istoricul Aron Densușianu. Din loc în loc, pe marginea drumului, lucrătorii au dăltuit trepte spre apele Dunării pentru a-și putea astâmpăra setea. Drumul dăltuit în stâncă a fost construit în condițiile vitrege ale războaielor dintre daci și romani și cele la fel de dificile pe care le crea Dunărea în cea mai periculoasă porțiunea a sa, din cauza curenților puternici din Cazanele Dunării.

Drumul construit de romani prin Cazanele Dunării, cunoscut sub numele „*Tabula Traiana*”, rezistă de peste 19 secole. În '60, monumentul a fost mutat cu 30 de metri mai sus pentru a nu ajunge sub apele Dunării, odată cu amenajarea hidroenergetică Porțile de Fier. „*Tabula Traiana*” are dimensiuni de patru metri și 1,75 metri, cioplită în piatră deasupra drumului; pe ea au fost reprezentate doi delfini plutind pe ape și un vultur zburând pe cer. Textul în limba latină a fost descifrat: „*Împăratul Cezar fiul divinului Nerva, Nerva Traian, Augustus, Germanicus, Pontifex Maximus, investit de patru ori ca Tribun, Tatăl Patriei, Consul pentru a treia oară, excavând roci din munți și folosind bărne de lemn a făcut acest drum*”.

„*Tabula Traiana*” nu a fost singurul monument dăltuit în stâncile de la Porțile de Fier pentru a-l omagia pe Traian, amintind lucrările grandioase din vremea sa. La sfârșitul anilor '60, noul lac de acumulare de pe Dunăre a inundat alte cinci sau șase astfel de lespezi tăiate în stâncă (unii spun chiar 10) în vremea împăraților Tiberius, Claudius, Domițian și Traian. Unul dintre monumente, identificat de arheologi în apropierea așezării numite „*Fortul Dianei*”, de lângă orașul Kladovo, comemorează canalul navigabil al lui Traian de la Porțile de Fier, realizat în anul 101 d.Hr.. Potrivit arheologului sloven Jaroslav Sasel, lespedeza de marmură a fost scoasă la iveală în 1969, din vecinătatea fortului roman de pe malul Dunării, de un excavatorist care scotea pământul cu un utilaj. Inscripția sa atestă amenajarea

unui canal navigabil la Porțile de Fier, încă din Antichitate. „*Împăratul Cezar Traian August, fiul zeiței Nerva, biruitor asupra germanilor, preot principal, deținător al puterii tribunicene de cinci ori, tatăl țării sale, consul pentru a patra oară, a pus în siguranță navigația de-a lungul Dunării, periculoasă din cauza văltoarelor, prin săparea unui nou canal*”, arăta „*Tabula Romană*” studiată la sfârșitul anilor '60 de arheologii din fosta Iugoslavie. În cercetarea numită „*Canalul lui Traian de la Porțile de Fier*”, arheologul Jaroslav Sasel arăta că împăratul a petrecut iarna anului 98 și tot anul 99 în Moesia, cu armatele sale. Acolo a acordat o atenție deosebită disciplinei militare, iar împreună cu conducătorii legiunilor sale a elaborat planuri atente pentru un atac preventiv asupra dacilor. „*Elementele relevante sunt: construcția faimosului pod fortificat la vechiul punct de vad de la Kostol; mobilizarea pe picior de război a flotei fluviale militare; reorganizarea bazelor militare de pe malul de nord al Dunării; crearea unui serviciu de spionaj; coordonarea și organizarea trupelor care urmează să fie utilizate în asalt; un program de construcție pe scară largă pentru a oferi cazare pentru forța de invazie și pentru a crește capacitatea porturilor în lunile de iarnă; modernizarea și reconstrucția căii de remorcare de-a lungul râului, în special porțiunile tăiate în stâncă din defileuri; ingineria canalelor navigabile de pe tronsoane repezi ale râului - această ultimă măsură fiind stabilită prin deducție*”. Canalul de navigație ar fi avut o lungime de 3,5 kilometri, arăta arheologul. Până la amenajarea hidro-energetică Porțile de Fier, navigația în Defileul Dunării era extrem de dificilă, chiar dacă la sfârșitul secolului al XIX-lea au avut loc lucrări de amenajare a unui canal navigabil. Zona *Cazanelor Dunării*, cu o lungime de circa nouă kilometri, în amonte de Orșova, punea cele mai mari probleme marinarilor din cauza curenților, iar pentru tractarea navelor mai mari prin strămoșoara erau folosite locomotive, pe o cale ferată îngustă, construită pe malul românesc al fluviului. Nivelul apei a crescut și s-a format lacul de acumulare cu o lungime de 130 de kilometri și un volum de peste 2.200 milioane metri cubi de apă, care se întinde de la baraj până la confluența cu râul Tisa. Lacul cuprinde zona Defileului Dunării, cel mai mare defileu din Europa, între localitățile Baziaș și Orșova. A înghițit mai multe insule și vechiul drum antic, însă a adus beneficii economice importante celor două state. Vechiul drum imperial a rămas ca amintire în cărțile poștale și ilustratele de epocă, însă „*Tabula Traiana*” poată fi văzută pe malul sârbesc al Dunării. În dreptul ei, pe malul românesc, a fost ridicat *Chipul lui Decebal*, cea mai mare statuie din Europa și una dintre cele mai mari din lume, cioplită în stâncă, realizată de sculptorul Florin Cotarcea, din Orșova, ajutat de mai mulți alpiniști, în perioada 1994-2004, finanțată de Iosif Constantin Drăgan.

Poate o cercetare modernă cu radiolocație și radar sau alte metode noi, alături de implicarea unei echipe de scafandri, va aduce noi dovezi despre existența acestor mega construcții antice și a stadiului în care se află în prezent. Astfel, *Muzeul Porțile de Fier* va putea expune o machetă a acestor lucrări de amploare făcute acum 2000 de ani, spre a cunoaște și noi nivelul tehnic și ingineresc al Marelui Imperiu Roman. Sau vor fi prezentate 3D, prin intermediul inteligenței artificiale, cu ajutorul unui ghid - robot?

Surse: newsnow.ro; traveldideromania.com; fanatic.ro; coltisorromanian.ro; phonline.ro; cazaneledunarii.com; turistderomania.ro.

